

mera de menstruis purgationibus problemata, nescio an tam uerè ac audacter medici & philosophi soluant. quum inter reliquas huius generis questiones, quam ob rem animalium sola mulier, & forè equa, menstruo laborent sanguine, interrogant. ac intrepidè uulgo imponentes asserunt, alijs scemini sexus animalibus in pennas, crines, cornua, squammas, eam menstruam purgationem absumi: in muliere uerò, utpote laui ac depili, singulis mensibus defluere. quasi uerò nō frequentioribus & procerioribus plumis gallus quàm gallina, & in reliquo auium grege masculi magis quàm femellæ ornarentur: deinde illi solidiores maiores què ungues, & cristam (qua aues ornantur) longè proceriorem maiorem què obtinerent. Ac dein quasi leo non hirsutior læna esset, & ampliori longiori què cauda & iuba equus quàm equa. & in ceruorum sexu & bouum non tam pilorum quàm cornuum frequentia, & proceritate, nulla planè esset differentia: & quasi mulieris ad talos usque pendens coma, qua sponfas apud nostras crines, acrium medicaminum ui, Italarum more haudquaquam erodentes, uelut chlamyde obiectas indies uidere est, non uiri omnes pilos sæpe etiam mole superaret. Verum hæc aliò spectant: quemadmodum & illud, cur mamillæ mulieribus quàm uiris obtigerunt, ac proinde reliquam constructionis mamillarum rationem aggrediamur. His forma exterius rotunda, ut minus iniurijs essent obnoxia, perquam idonea fuit: intus uerò ea parte qua pectori committuntur, planas latas què merito illas fecit Natura, ut firma niterentur basi. Teneram quoque & prominentem merito adipiscuntur papillam, ut hanc angusto tenero què infantis osculo inditam, is confestim labijs molliuscule constringat, & inferiorem deducens maxillam, & buccas contrahens lac attrahat, deinde instar canalis linguam inflectens ad stomachum, & buccas interim edoctus, propellat. Ut uerò in illo suctu papilla turgidior procerior quàm aliàs dum minimè opus est redderetur, similem cum pene possider substantiam, quæ & laxari concideret, & rursus à suauis contactu intumescere erigi què idonea censeretur. Papilla autem sensu exactiori, & neruorum furculis abundat, ut mamillis hac quoque ex parte cum genitalibus esset affinitas. Ut enim illis ad uenerium congressum generis què propagationem, illecebram ac uoluptatem indidit Natura: sic quoque & uberibus, & potissimum papillis, ut in lucem iam editus foetus tenerulo & nondum dentato ori papillam lubentiùs mater titillandam prurientem què inderet, ac fugendam offerret. Mamillarum uerò glandulosa substantia eius est ad iustitiam temperiei, ut in uenis adductum sanguinem in lac familiare hominis alimentum conuere concoquere possit. Venæ etiam non minori industria ex remotis longisq; partibus multis anfractibus, ut sanguis melius mamillis præpararetur, sunt porrectæ: quod non tam necessariò atque utiliter accidit. Necessariò quidem, quoniam (& si secus Galeno uisum sit) succinctori quàm nunc uia uenæ mamillis non potuissent deduci. Quo pacto enim, quæso, à uena caua, quæ inter septum transversum & cordis auriculam nulla suffulta basi uena quæpiam rectè sursum inter costarum interualla ad mamillas (quod Galenus facile factu arbitratur) commodè deduceretur: Primū enim nō ut reliquus cauæ uenæ caudex, hæc crassam fieri oportuit, ac proinde fuisset inualida, neq; cartilaginum interualla tantam uenam in demnem admittissent, sed continuo comprimerentur, & ipsa tutius non firmata in thoracis motibus ilico diuelleretur, sanguinisq; eruptionis periculo homines semper fuissent obnoxij. Verum exacta uenarum inter ductum ductus consideratio facile argumēto est, neq; ab illis quæ in brachium feruntur uenis, in mamillas furculos comodius quàm nunc posse porrigi, multoq; minus à caua & arteria magna, nisi à iugulo ubi hæc pectoris ossis summum contingunt. Quis uerò inflexionum & errantibus itineris uenarum, & harum quidem frequentium, non autem unius grandioris ad mamillas ductuum usus sit, uenæ ac arteriæ seminalium & aliorum uasorum materiam ab alio organo concoquendam deferentium errabunda itinera & gyri commonstrant. Quid porro ualeat utri cum mamillis communio, ac proinde uenarum à mamillis ad eas quæ prope uteri uenas enascuntur congressus, is demum pernoscit, qui ex Aristotele lactis generationē usumq; & lactis ad tenerum adhuc infantē alendum, necessitatē perdidicit. Primū enim inter mamillas & uterū mirificum esse consensum, præterq; quod simul cum utero mamillæ exurgūt, quotidiana in abortibus, & quū secunda ualitudine foetus fruatur, experiētia erudit. Neq; id profectò iniuria, quū ad unū opus faciendū uterū & mamillas cōparauerit Natura: uterū quidē, ut & antea diximus, ad semē cōcipiendū, absoluedūq; foetū: mamillas uerò, ad foetū recēs in lucē proditū alendū. Atq; hæc sanè cōsortij legē uenarū arteriarūq; mutuus congressus ductusq; efficiūt, quæ necessaria est, ut quādo foetus in utero auget efformaturq; illi soli alimentū ex utriq; suppediatū uenæ deriuēt: ubi uerò in lucē editus fuerit, totū id rursus mamillis in fluat. Vnde etiā fieri nō potest, ut simul & menses probè defluāt, & mulier lactet. Alterū nanq; membrū semper scelesticit, dū sanguis in alterū declinat, deferturq;. Sanguinis autē dum utero gerit mulier, ad mamillas refluxus

Formæ ratio.

Papillæ constructionis cyrovia substantia eiusdem ratio.

Uteri cū mamillis communio ratio. Lib. 4. de Generatione animalium ca. 3.

fluxus, priusquā parit, iam diu ad hunc modū incipit. Antequā mulier conceperit, & floridæ tamen sit ætatis, sanguis ille singulis mētib; profluit: ex quo foetus, ubi mulier cōceperit, alimentum allicit. Cæterum uenæ in didem ad uteri latera constitæ, tam latæ, tamq; proluxæ frequentesq; ac sanguine turgidæ sunt, ut efformatum iam foetum, & augmēto duntaxat indigentem temporis successu assatim enutrient, & nonnihil semper superflui colligant: quod in illis collectum, aliò regurgitat, regionem quærens, in quem commodè transmigret. Commoda autem regio sunt (sed ad hoc famulante Natura, & peculiari indita ipsis ui) uenæ secundum rectos abdominis musculos sursum conscendentes, & ad illas accedentes, quæ sub pectoris osse deorsum excurrunt. illæ nanque suum sanguinem in has deponunt, & lac mensibus (ut diuinus aiebat Hippocrates) germanum efficiunt. Quod autem, ut Galenus asserit, uteri uenæ in quo superfluum id reponerent, nullam commodiorem regionem habeant, falsum est, nisi diuinæ cuiusdam ac peculiari operationi tantum munus ascribamus. Venæ enim quæ in crus pertinent ampliores, & rectæ magis deorsumq; protensæ sunt: aut etiam ut inter conceptionis initia, aut quum mulier uterum non gerit, per uteri uenas sanguis is abundans menstruarum purgationum modo effluere possit. Et adhuc minus ueritati consonum est, uentris in utero gerentibus molem comprimendo ad sanguinis illius ad mamillas influxum quicquam auxiliari. nam lulentissimè recti abdominis musculi, dum foeta rescindimus animalia, compressi, admodumq; latiores redditi, mirum Naturæ opus nos exosculari cogunt, quo sursum siue per uenas cuti proximè subditas, siue eas quæ rectis exporriguntur musculis, crassior ille sanguis per compressas angustasq; uenas, & etiam plus quàm non prægnante muliere inflexas tanta copia regurgitat. At in hunc modum de mamillarum usu sermo plus satis excreferet: quod ne fiat, nunc opportunum erit omnium quæ hoc libro perstrinximus organorum dissectionem quàm accuratissimè subiungere.

QUONAM PACTO ANATOMEN AG-
gredi conueniat, & priuatim omnium quæ hoc libro commemorantur
partium administrandi ratio. Caput XIX.

OC Caput, ac dein postremum sexti libri, & postmodum septimi penultimum lubens ita accommodarem, ut singula capita eorum organorum quæ suis libris tractantur secandi artificium sic persequerentur, ac si quis hæc duntaxat in aliquo corpore intueri, aut alijs commōstrare proposuisset. Deinde ea Capita ita uelim descripta, ut si simul nexa fingerentur, instar libri cuiusdam essent uniuersum secandi artificium complectētis: quo quis probè in Anatome uersatus, apud studiosos in publica sectione uti possit. Quamquam enim priuatam & inter paucos exhibitam sectionem, publicè præferendam nemo ambigat, quum tamen omnibus nō suppetat corporum copia, multoq; minus peritior aliquis, qui ad cuiusque uota sectionem aggredieretur, in promptu semper sit, publicam quoque sectionem à studiosis summopere expetendam duco, ut ipsi uel obiter in ea spectatorum turba edocti, si quando in cadauer incidant, proprijs manibus administrationem accuratè obeant, & studia inuicem conferentes, hanc medicinæ seu naturalis philosophiæ partem debitè ample xentur: idq; potissimum in nostra huius seculi sceleritate, quando unā cum cæteris disciplinis, Anatome prorsus sopita, eoulq; promouerit, ut omnia quæ hoc opere persequor, una eademq; hyeme & Parauis & Bononiæ in ea spectantiū frequentia ad eum modum non semel aggressus sim, quo præsentis septem libros digessi. Primū enim adhibitis studioforum & mea opera uariorum hominum senum ac iuuenum, mulierum & uirosum ossibus, compactis & dissolutis, simul cum simiarum & canum, aliquotq; aliorum animalū ossibus, Galeni librum de Ossibus ad eos qui introducuntur, prælegi, ac ossium cartilaginūq; seu eorum quæ fulcri modo humanam fabricam sustinent, ac quæ reliqua describuntur cognitionem unā absolui. mox omnium musculorum & ligamentorū pariter, ac omnium quæ secundo pertractantur libro, fabricam persecutus sum: priori lectione studiosos admonens, quoniam loco Galenus eos quos sequentilectione ostensurus eram musculos describeret, atque quum longius duxissem Galeni uerba prælegere, ante sectionem, ipsius sententiā semper recensui, ac postmodum hominem & canem, & quum obtigit, simiam in omniū præsentia secui, sedulo omnia uti à me describuntur commonstrās. Absoluta musculorū historia, in eodem corpore in quo illos administraueram, uiscera, & quæ uulgo in tribus uentribus cōtineri dicimus, obiter ostendi: spectatorū animos ad uenarum, arteriarum & neruorum disciplinam hac ratione parans, qua ante musculorum doctrinam ossa aggredior, ut scilicet uenas postmodum, arterias & neruos commodius in alio

Ordo in Anatome docenda obseruandus.